

Prodej plášt' a kup si meč!

Rožnov, Střítež, 1.4.2012

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: L 9, 1 – 6

Text: L 22, 35 - 38

Řekl jim: „Když jsem vás vyslal bez měšce, mošny a obuvi, měli jste v něčem nedostatek?“ Oni mu odpověděli: „Neměli.“ Řekl jim: „Nyní však, kdo má měšec, vezmi jej a stejně tak i mošnu; kdo nemá, prodej plášt' a kup si meč. Pravím vám, že se na mně musí naplnit to, co je psáno: Byl započten mezi zločince. Neboť to, co se na mne vztahuje, dochází svého cíle.“ Oni mu řekli: „Pane, tu jsou dva meče.“ Na to jim řekl: „To stačí.“

Těžký text. At' ho čtu zleva zprava, nerozumím tomu. Na co meče? A proč teď Ježíš říká: kdo má měšec, vezmi jej a stejně tak i mošnu, když předtím posílal učedníky bez měšce, mošny a obuvi? A co znamená, že ho započítají mezi zločince? A jak to vše souvisí s námi? Co si z tohoto textu máme vlastně odnést? Nezbyvá, než to vzít ze široka, rozříkat si jednotlivé souvislosti, a pak se nám možná něco z toho textu vyklubě. Tak se pusťme do toho.

Souvislost. Text je součástí pašijního příběhu. Skončila Ježíšova poslední večere s učedníky, Jidáš už vyinkasoval svých třicet stříbrných a Ježíš označil zrádce. Učinil to nejmenovitě a učedníci se začali dohadovat, který z nich to asi je. Jak jsou nám tu velice podobní. Jen skončila večere Páně, už jsou zase v sobě. Už se hádají. Ještě ani neopustili místnost, kde stolovali se svým Pánem, a už čteme, že se začali mezi sebou dohadovat. Nejprve, kdo z nich ho asi zradí. Každý se jistě dušoval, že on to nebude. Až z toho vznikl mezi nimi spor, kdo z nich je asi největší. Ježíš ale do jejich sporu vstoupí slovy: Ano, ve světě platí, že král je větší než sluha. Ale já jsem mezi vámi jako ten, který slouží. A podle Janova evangelia jim to dokonce předvede prakticky - umyje jim nohy. V Božím království jsou totiž věci obráceně. Ti, kdo slouží – ti nakonec usednou na trůnech. Pak následuje rozhovor se Šimonem Petrem. Petr se dušuje: „Pane, já jsem s tebou hotov jít i do vězení a na smrt.“ Neuvědomuje si, co říká. Nikdy ve vězení nebyl. Jeho odhodlané vyznání je jen takovým zbožným plácnutím do větru. Ježíš ho vrací na zem. „Petře, ještě se ani kohout neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mě znáš.“

A teď bezprostředně navazuje náš text. Řekl jim: „Když jsem vás vyslal bez měšce, mošny a obuvi, měli jste v něčem nedostatek?“ A oni vzpomínali, jak jim Ježíš dal sílu a moc vyháňet všechny demony a léčit nemoci. Poslal je tenkrát zvěstovat Boží království a uzdravovat. A řekl jim: "Nic si neberte na cestu, ani hůl ani mošnu ani chléb ani peníze ani dvoje šaty.“ Byla to pro ně tehdy krásná zkušenost. Rádi na to vzpomínali. Zkušenost s Boží mocí. Zkušenost, kdy se nestarali o hmotné záležitosti, kdy se jim dařilo, a když se z takové vydařené akce plní nadšení vrátili, vzrušeně vypravovali, jak se jim i démoni podrobují v Ježíšově jménu. Ježíš je už tenkrát krotil, aby se neradovali z okamžitých viditelných úspěchů, ale z vítězství, které je dosud skryto - z toho, že jejich jména jsou zapsána v nebesích. Teď na to krásné období nostalgicky vzpomínají a na Ježíšovu otázku, zda přitom měli nedostatek, odpovídají, jak se na správné věřící sluší: „Neměli jsme žádný nedostatek.“ Když věříš v Ježíše, tak přece nemůžeš říkat, že máš nedostatek. Nemůžeš vyznávat negativně. Nemůžeš si stěžovat, že s Ježíšem je to horší než bez něj. Každé správné svědectví víry má mít toto schéma: před tím než jsem uvěřil, byl jsem na tom špatně, ale s příchodem Ježíše do mého života se všechno změnilo a já se teď cítím báječně a nemám v ničem nedostatku.“ Učedníci snadno odtušili, že Ježíšova otázka je řečnická, a předpokládá se na ni ta odpověď: „Neměli jsme nedostatek“. A nemáme důvod jim nevěřit, že to mysleli upřímně. Ale Ježíš jim to celé nabourá: „Ano, to tak bylo, ale teď už to tak nebude. Ano, říkal jsem tehdy, že nemáte mít zbytečné starosti. Ale teď je jiná situace. Nyní, kdo má měšec, vezmi jej a stejně tak i mošnu; kdo nemá, prodej plášt' a kup si meč.“ Tady znejistíme už jen proto, že se přestáváme orientovat v tom, kdy jaké slovo platí. Jednou Ježíš řekne: „Nic si neberte na cestu, ani hůl ani mošnu“ a jindy řekne: „Kdo má měšec, vezmi jej a stejně tak i mošnu.“ Znamená to snad, že Boží slovo není nějaká statická konstanta, ale že je živé a zohledňuje situaci člověka? Ano, přesně tak to je. Jiná situace, jiné slovo. To je důvod proč Ježíš najednou obrací a říká něco jiného než dřív. On říká: Je pravda, že dosud jste se mnou neměli nedostatek. Zatím to byla taková selanka. Když jste něco potřebovali, tak jste prožívali, jak vás sám Bůh zaopatřoval. Jak vás ochraňoval. A buďte za takové zkušenosti vděční. Buďte vděční za to, že jste ještě nebyli vystaveni zkoušce, při níž byste museli prolít krev. Ještě zdaleka nešlo do tuhého. Když se to tak vezme, tak jste vlastně se mnou ještě nic pořádného nezažili. Ta uzdravování a projevy Boží moci, to není všechno. Ještě jsou před vámi i jiné zkušenosti. Zatím jste zažili jen ty duchovní výšiny. Ale tak to nebude napořád. S tím je teď, bohužel, konec. Od teď musíte být obezřetní a počítat i s nepohodou a protivenstvím. I na to se musíte připravit. Dosud jste se obešli bez měšce, mošny i obuvi. Dopřál jsem vám na chvíli se od těch hmotných starostí oprostít, abyste byli volní jen pro to zvěstování. Ale neměli jste ty věci vyhodit. Ještě je budete potřebovat. Budete potřebovat i ten meč na obranu. Ne, že byste se měli hned vyzbrojit na útočný boj, dva meče úplně stačí. Ale je třeba s tím počítat. Byly doby, kdy jsem vám říkal: A o oděv proč si děláte starosti. Jestliže Bůh obléká polní trávu, neobleče tím spíše vás, malověrní? Ale teď vám k tomuto „A“ říkám i „B“ Přijde čas, kdy vás Bůh neobleče. A kdy budete muset prodat i ten svůj vlastní plášt' a koupit si místo něho meč. Přijde doba, kdy nebudete potřebovat hlavně se strojit pěkným oblečením, ale kdy budete rádi, že si vůbec uhájíte holý život. Dosud jste se mnou neměli nedostatek. Ale přijde doba, kdy se mnou budete prožívat

skutečný nedostatek - půjdete-li ovšem opravdu se mnou a ne proti mně. Dosud vás lidé chválili, děkovali za vás Bohu, obdivovali vaši zbožnost, andělé vás na rukou nosili, abyste neurazili o kámen nohy své. Ale půjdete-li se mnou ještě dále, naplní se jiné biblické slovo. Já budu započten mezi zločince. A vy, budete-li mě opravdu následovat, dopadnete podobně. Protože, jak se cesta lásky ve světě završuje a dochází svého cíle, tak situace kolem přitahuje a mění se z pohodové cesty na cestu protivenství a pronásledování.

Učedníci na to řekli: „Pane, tu jsou dva meče.“ Na to jim řekl: "To stačí." Proč to Ježíš řekl? Proč stačí dva meče? Jsou různé možné výklady. Jeden jsem už zmínil. Meč, jako prostředek nutné obrany. Jistě tu nejde o posvěcení křesťanských válek. Proto Ježíš říká, že dva meče bohatě stačí.

Jiný výklad může znamenat, že jde o jakési podobenství. Plášť znamená ochranu a pohodlí. Meč naopak znamená ohrožení a nebezpečí. Někdy prostě musíme pocit bezpečí vyměnit za nutnost boje o záchranu holého života.

Další výklad může vypadat takto: Na to, abychom byli označeni za zločince, ty dva meče opravdu bohatě stačí. Někdy stačí i mnohem méně, aby si lidé kolem našli záminku, proč nás pokládají za zločinný spolek. Vždycky se mezi námi najdou nějaké meče, které stačí k tomu, abychom byli započtení mezi zloděje a vrahy a pošpinili jméno církve.

Ale, jak upozorňují výkladové komentáře, je docela možné, že to Ježíš myslel ještě úplně jinak. Podívejme se znovu na celou souvislost dnešního textu. Nejprve se učedníci hádali, kdo je největší. Šimon se kasal, že Pána nikdy nezapře. Ježíš říká: Vy jste vlastně ještě pořádné protivenství nezažili, proto se tak vychloubáte. Ale přijde doba, kdy nebudete mít navrch, kdy se vám nebudou snadno poddávat démoni, kdy budete v ohrožení. Vždyť i já sám jsem pokládán za toho, kterého je třeba zlikvidovat. Ale oni to stále nechápali a špatně si vyložili i tu Ježíšovu poznámku o meči a možná stále přemýšleli v duchu své bojovné odvahy: Pane, my tě nikdy nedáme. My budeme statečně bojovat, máme dokonce dva meče! Ale Ježíš rázně utnul znovu se rozbíhající chvástání: „Zase s tím začínáte? Už toho bylo dost. Už stačilo. Už toho nechte. To stačí!“ I tento význam má v řečtině Ježíšovo rázné ukončení hovoru. A z další souvislosti bohužel vidíme, že to učedníkům nestačilo. Při zatýkání Ježíše se jeden z nich zeptal: 'Teď?' Teď je ta chvíle, kdy máme použít meč? Máme se už bít tím mečem? A nečekal na Ježíšovo slovo a skutečně napadl jedním z těch mečů veleknězova sluhu. Ježíš ho znovu musí podobně okřiknout: „Přestaňte s tím!“ Tak to tam čteme. Přestaňte s tím! Přestaňte si hrát na vojáky, na hrdiny víry. Přestaňte si myslet, že na to stačíte. Bratři a sestry, přestaňte si myslet jako Petr, že jsme hotovi jít s Ježíšem i do vězení a na smrt. Nejsme. To, jak to Petr řekl, bylo jen takové plácnutí do vody. Vzápětí na to Ježíše třikrát zapřel. I my si dejme pozor na to, co říkáme, abychom neplácali zbůhdarma podobné nesmysly. I nám Ježíš říká, abychom s tím přestali. Už stačilo. Všichni jsme zločinci, a to nám nikdo neodpáře. Amen.

Modlitba: *Pane, ty víš, že tě máme rádi. Odpusť nám, že si tak pyšně věříme, protože jsme ještě skutečné protivenství neprožili. Dej nám sílu obstát, až to skutečně přijde. Ať si uchováme víru, kterou vyznáváme. Amen.*